

TALLINNA

POLÜTEHNIK

KXIII aastakäik TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, ELKNU KOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄALEKANDJA

Nr. 2 (657)

Kolmapäeval, 9. veebruaril 1972

TÄNA LEHES:

- EKP TPI KOMITEES.
- FILMIKLUBI PLAANIDEST.
- ATEISMIKONKURSI II VOOR LÖPPENUD.
- «PA» KIRJANDUSLIK LEHEKÜLG.
- PARIMAD VOIMLEJAD.
- UUT RAAMATUIST JA TPI RAAMATUKOGUST.

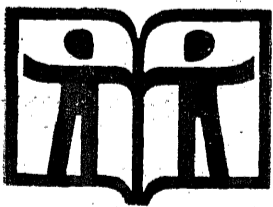
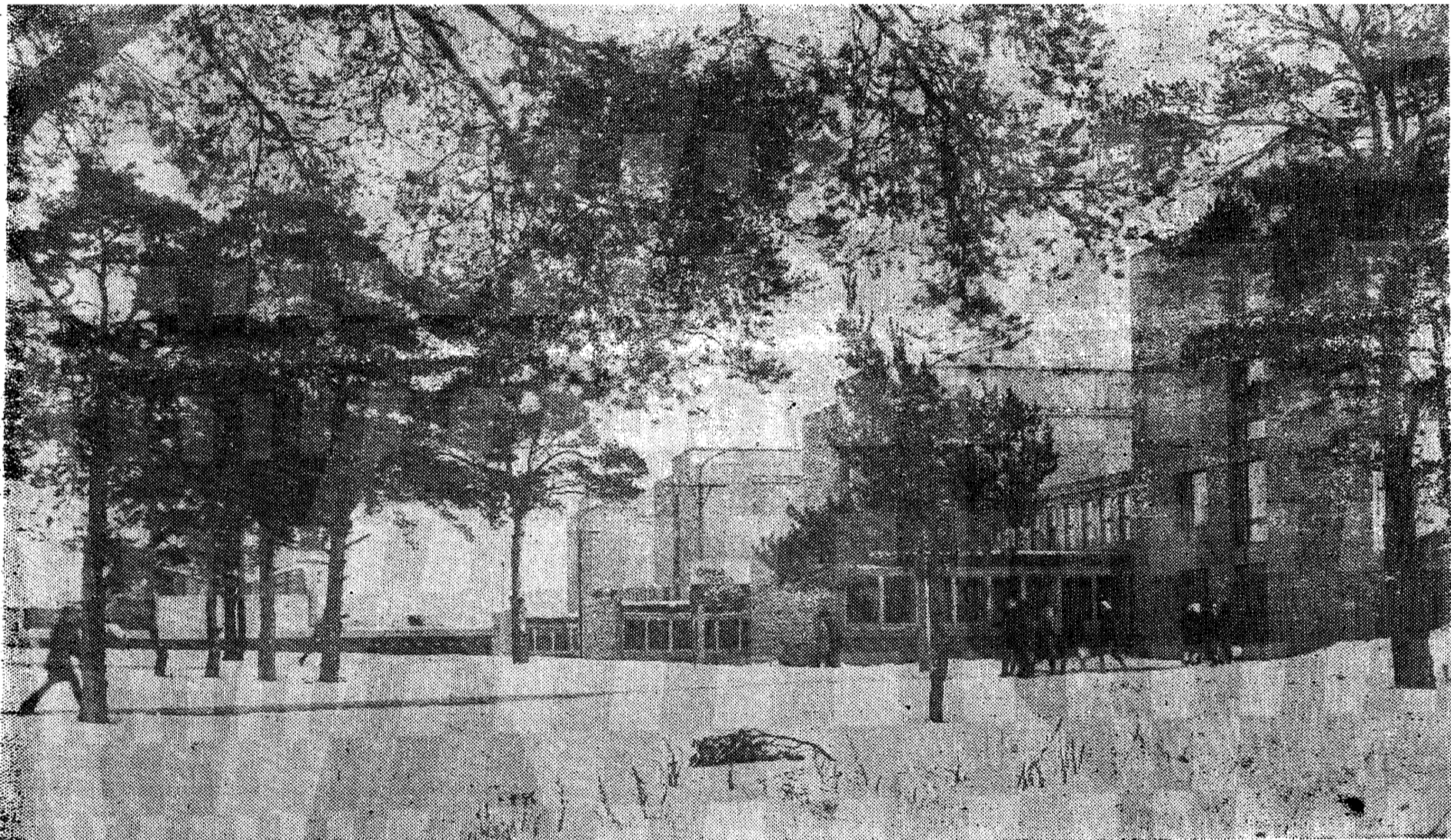
VEEBRUARI TEINE NÄDAL. NII MÕNESTKI SPORLIHAI-
GEST ON SAANUD KA TELE-
VISIOONIFANAATIK. KOGU
MAAILM JÄLGIB SAPPOROT.
SUUSASTARTIDEKS OLI
SEAL LUND MÕNUSASTI,
LAUSA KADESTAMISVÄÄR-
SELT PALJU, NÄGU TELEVII-
SOR KOJU KÄTTE NÄITAS.
MEIL MUSTAMÄE NÕLVAD
SAMAHEA KUI PALJAD JA

EESTIMAA ILMATARGA VA-
DIM ZELNINI ARVATES POLE
(S)ILMAVALGUST NIIPEA
LOOTA. OLGU KUIDAS ON,
LUMEGA VÕI LUMETA. AGA
PÄRIS MUSTAMÄE HAKATU
SES ON JÄLLE TUTTAVAD
MAJAD REAS OOTAMAS. EI
STARDITA AINUÜKSI JAA-
PANIS. ÖHTUSTE SAPPORO-
TUNDIDE KÕRVAL TELEVII-
SORI EES ON JÄLLE MÕT-

TES-MEELES-SÜDAMEL SE-
MINARID, PRAKTIKUMID,
LOENGUD. PIDUSTE PUHKE
PÄEVADE ASEMEL JÄLLE
NII ASJALIKUD IGAPÄISED
TEGEMISED. ILM LUBAB,
VÕIB ÜLIÖPILASMÜTSI PÄHE
SÄTTIDA JA END TUDENGI
ROLLIS JÄLLE SUUREPÄRA-
SELT-KESKPÄRASELT-LIHT-
SALT HÄSTI TUNDA. NEILE,
KES SEDA MÜTSI SENI AI-

NULT IMETLEDA SAID, ON
JÄRGMIST ÕELDA:
OLGU ASJAOSALISTE
RÜHMADE GRUPPORGID KE-
NAD, KORJAKU KOKKU
KÕIK, MIS VAJA — PEA
ÜBERMÕÖT IGAÜHEL, IGAÜHEL 3 RUBLA JA 60
KOPIKAT VÕI 4 RUBLA JA
20 KOPIKAT — NII MAKSAB
NIMELT NAHAST NOKAGA
MÜTS, MIS EHK TÕESTI IGA-
VENE ON. JA KUI SEE SUUR

TÖÖ TEHTUD, OOTAB KOM-
SOMOLIKOMITEE KÕIKI
ANDMEID HILJEMALT 15.
VEEBRUARIKS. SIIS AGA
POLE MUUD, KUI — HOIA
MÜTSI, SEST MÜTS ON MEHE
AU.
ON VEEBRUARI TEINE NÄ-
DAL. START ON ANTUD, RÜ-
HIME KEVADISE FINIISI POO-
LE. NIISIIS, EDUKAT UUT
SEMESTRIT!

1972 — rahvusvaheline raamatuaasta

UNESCO algatusel on 1972.
aasta kuulutatud raamatu-, raa-
matukogude ja raamatukul-
tuuri aastaks. Selle embleemiks
on kahe käest kinnihoidva in m-
figuuri kujutis avatu raamatu
taustal, mis sümboliseerib rah-
vusvahelist koostööd ja raamatu
osa ühiskonnas. Embleemi joo-
nistas UNESCO tellimisel belgia
graafik M. Olif.

Rahvusvahelise raamatuaasta
eesmärgiks on viia raamat üd-
ruse tähelepanu keskpunkti.
Juhtmõtteks on: «Raamat iga-
üheni». Põhiteemadeks on raa-
matute kirjastamise ja levita-

mise uued võimalused ja nende
propaganda eriti arengumaades,
autori- ja tõlkijaõiguste kaitse
ning nende loomingu erguta-
mine, lugemisharjumuse aren-
damine, lugemiskultuuri tõst-
mine, raamat hariduse ja rah-
vusvahelise koostöö teenistuses,
raamatukogunduse ja raamatu-
kogude arengu stimuleerimine.
Kui meil räägitakse sageli raa-
matu-üputusest, siis reas Aasia,
Aafrika ja Ladina-Ameerika
maades on tegemist, et leeven-
dada raamatunälg ja likv de-
rida kirjaoskamatus. Seetõttu
organiseeritakse seminare ja
õppekursusi raamatu levitamise
ja kirjastustegevuse alal areng-
umaade üliõpilastele. Jätkub
erinevate maade koostöö raa-
matute ja õppevahendite vahe-
tamisel. Samuti uuritakse ka

majanduslikke barjäre, mis tak-
istavad raamatute levikut rah-
vusvahelises ulatuses.

Ka meie tahame «Tallinna
Polütehnikus» rahvusvahelise
raamatuaasta embleemi all anda
rohkem informatsiooni raama-
tust, trükitoodangu kasvust,
lugemiskultuurist, raamatuko-
gude tööst meie vabariigis ja
muja! Nõukogude Liidus.

Rahvusvahelise raamatuaasta
tähistamiseks korraldatakse
meie raamatukogus rida näitusi.
Nendes antakse illevaade vaba-
riigi ja kogu Nõukogude Liidu
trükisõnast, TPI raamatukogu
minevikust ja tänapäevast ning
raamatukogus olevatest teatme-
teostest ja bibliograafiavälja-
annetest.

MARI SIBUL

K. a. 1. augustil kuulutati
välja ülevabariigiline ühisela-
mude võistlusülevaatus, mis on
pühendatud NSV Liidu mood-
ustamise 50. aastapäevale.
Kokkuvõtteid võistlusest tehak-
se 1. veebruaril ja 1. novemb-
ril 1972. aastal, mil võistlus
ühtlasi lõpeb. Võistluse eesmär-
giks on parandada ühiselamu-
tes tehtavat kasvatustööd, kul-
tuuriilist ja olmeteenindamist.
Kokkuvõtte tegemisel võetakse
arvesse järgmiseid tähtsamaid
momente, mis on ka tudengite
elus väga tähtsal kohal:

- 1) ideelis-poliitiline kasvatus-
töö,
- 2) kultuuriürituste korralda-
mine,
- 3) massispordi- ja turismilala-
ne töö,
- 4) toitlustamise parandamine.
Auhinnatud kohad määratakse
kahes grupis, millest esimes-

Ühiselamud, võistlema!

se kuuluvad tööstus-, trans-
pordi- ja ehitustööstuste ühis-
elamud, teise kõrgemate, kesk-
eriõppeasutuste ja kutsekoolide
ühiselamud. Mõlemas grupis on
esikoormikusse tulnud ühisela-
mutele ette nähtud rahalised
preemiad 600, 500 ja 400 rubla.

Arvestades viimaste aastate
võistluste tulemusi, võib meie
instituudis edukat esinemist
oodata 3. ühiselamult. Ka pois-
te ühiselamud peaksid tõsiselt
pingutama, sest lõppeesmärgiks
pole mitte auhinnalise koha
võitmine, vaid puhtus, kord
ning huvitav elu meie ühisela-
mutes.

EKP TPI KOMITEES

28. detsembril 1971. a. arutati parteikomitees «Tallinna Polütehniku» toimetuse tööd. Vaatuse all olid ajalehe sügissemestri numbrid ning organisatsioonilised küsimused. Ajalehe tööd analüüsisid sm.-d K. Kulli, R. Lumi, E. Jõgi, O. Nagelmann ja mitmed parteikomitee liikmed. Ühiselt jõuti arvamusele, et «Tallinna Polütehniku» toimetuse töös saavutati mõeldud semestril mõningat edu, mis väljendus üllõpilaste elu laialdasemas käsitlises ning pressiklubi organiseerimises ja tööerakendamises. Kuid samal ajal esines tõsiselt puudusi toimetuse töös. On vaja saavutada suuremat korrektsust ajalehe sisulise ja kujundusliku külje suhtes ning töötada perspektiivplaani alusel. Parteikomitee mõistis hukka «Tallinna Polütehniku» 3. detsembril 1971. a. ilmunud artiklid «Üliõpilaspäevade kaja» ja «Kus olid tomatid?», mis olid oma suunitlusest ebaõiged, sisuliselt viidakad ning sisaldasid kontrollimata andmeid. Komitee juhtis vastutava toimetaja asetäitja sm. V. Voldi ja toimetuse töötaja K. Teiteri tähelepanu sellele, et niisuguste artiklite avaldamine ajalehe veergudel on lubamatu ega tohi korduda. Parteikomitee istungil 11. jaanuaril 1972. a. kinnitati «Tallinna Polütehniku» uus toimetuse kolleegium järgmisel koosseisul: 1. K. Kulli (esimees), 2. H. Tiismus, 3. O. Põder, 4. E. Tõnismaa, 5. O. Sjusjukalova, 6. R. Valling, 7. V. Pärrol, 8. V. Volt, 9. I. Randaku, 10. Pressiklubi esindaja.

Samas kinnitati ka toimetuse töö perspektiivplaani ning tehti rektoraadile ettepanek premeerida süstemaatiliselt paremaid kirjasaatjaid kui ühiskondliku töö aktiviste.

UUSI RAAMATUID

- TPI trüki- ja kirjastusosakonna väljaandel ilmus:
- M. Paalmann. Tööstusvalgustus. Tallinn, 1971, 80 lk., 800 eks., 8 kop.
- J. Väljataga. Materiaalse stimuleerimise analüüs ja selle tulemusi Eesti NSV tööstuses. Tallinn, 1972, 88 lk., 500 eks., 12 kop.
- T. Härm, N. Torpan. Monopolistliku kapitalismi seaduspärasused. Tallinn, 1971, 110 lk., 1000 eks., 16 kop.
- A. Ruuvel. Rahaliste vahendite, arveliduste ja krediidoperaatsioonide arvustus. Tallinn, 1971, 120 lk., 1000 eks., 21 kop.
- A. Valma. Kulutuste majandusliku efektiivsuse arvutamine autotranspordis. Tallinn, 1971, 124 lk., 500 eks., 22 kop.
- Biokeemia laboratoorsed tööd. Tallinn, 1971, 80 lk., 300 eks., 14 kop.
- M. Paalmann. Tootmise meteoroloogilised tingimused. Tallinn, 1971, 32 lk., 800 eks., 4 kop.
- У. Рандмер. Оварка. Tallinn, 1971, 172 lk., 500 eks., 25 kop.
- A. Кудряцева. Финансово-кредитная система СССР. Tallinn, 1971, 92 lk., 500 eks., 14 kop.
- Х. Крусьберг. Математическое планирование. Tallinn, 1971, 92 lk., 600 eks., 12 kop.
- Автомобильные дороги и автомобильный транспорт. Сборник статей IV. А-310. Tallinn, 1971, 350 eks., 80 lk., 43 kop.
- Теплоэнергетика. Сборник статей XI. А-316. Tallinn, 1971, 98 lk., 350 eks., 45 kop.
- Сборник статей по химии и химической технологии XXVIII. А-311. Tallinn, 1971, 144 lk., 400 eks., 68 kop.
- Строительные конструкции и строительная физика. XIII. А-314. Tallinn, 1971, 40 lk., 350 eks., 20 kop.

Kolmapäeval, 9. veebruaril 1972 Nr. 2 (657)

Tänapäeval kasutatakse massiliselt elektronseadmeid. Raadiod ja televisiorid on muutunud iseenesestmõistetavaks tarbeesemeks ja nende tootmine elektroonika-tööstuse poolt on eesmärk omaette. Tööstustes ja teadusliku uurimise asutustes kasutatakse aga elektronaparatuuri teatavate eesmärkide saavutamiseks ning neil on teisi majandus- või

metel. Mõnedes meie tehastes on küll olemas automaatikainsenerid, kuid neil puudub sügavam elektroonikaalane ettevalmistus. Mitmetes suurtes Nõukogude Liidu tehastes on selgusele jõutud elektroonikaosakonna olemasolu vajaduses. Näiteks oli juba mõni aasta tagasi Kolonna veduritehases 120 töötajaga elektroonikaosakond. (Ajakirjanduse andmel

on ka loomulik, kuna mõõtmiste puhul ei suuda ükski teine viis võistelda elektroonikaga. Vahel püütakse mõnes mitte-elektrone sisuga kandidaaditöös välja pakkuda kasutatud elektroonset mõõtmismeetodit ja -aparatuuri. Ligem ajajaga tutvumine aga näitab, et töö «naelana» elektroonika seiskohalt ei ole neis midagi uut, vaid tihti on kõik kasutatud

Uurimistöö edukuse huvides oleks otstarbekohane moodustada igas laialdaselt elektroonikat rakendavas instituudis või laboratooriumis elektroonikute brigaad, kuhu kuuluks vähemalt üks elektroonikainsener. Väiksematele uurimisgruppidele tuleks luua võimalused kvalifitseeritud konsultatsiooni saamiseks elektroonsete mõõtmiste küsimuses.

Tallinna Polütehniline Instituut on andnud Eesti NSV rahvamajandusele üle 10 000 inseneri. Nende seas on ainult 147 tööstuselektroonika lõpetajat, kes on saanud spetsiaalset ettevalmistust meie tööstuses ja uurimisasutustes esineva elektroonika alal (elektroonika-alaste õppeainete maht õppeplaani järgi on 1710 tundi). Praeguse ni võetakse TPI-sse tööstuselektroonika erialale vastu üks päevane rühm (25 üliõpilast) ja aastas lõpetab 15–20 inseneri. Nendest aga ei piisa isegi meie elektroonikatööstuse ja uurimisasutuste vajaduste rahuldamiseks. Praegustest TPI tööstuselektroonika lõpetajaist lihtsalt ei jätku teistele majandus- ja teadusharudele. Kui jätkatakse tööstuselektroonika spetsialistide ettevalmistamist samal hulgal, siis hakkavad meie tehased ja uurimisinstituudid kordkorralt maha jääma tehnika ja teaduse arengust. Mahajäävuse vältimiseks peaks vastuvõttu tööstuselektroonika erialale.

P. PLAKK, elektroonika kateedri dotsent

ELEKTROONIKA? JAA!

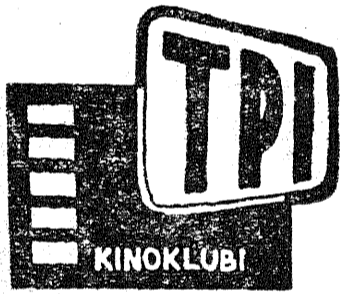
teadusharusid teenindav ülesanne. Seega peaks elektroonika seisund tööstuses, seadmete eksploatatsiooni ja uute seadmete väljatöötamise osas, olema analoogiline masinaehituse ja energeetika omaga. Vaatleme tegelikku olukorda veidi lähemalt.

Igas tehases, sõltumata tema toodangu liigist, on olemas mehaanikaosakond, mille ülesandeks on tehase seadmete korrashold ja remont, vahel ka uute seadmete väljatöötamine. Igas tehases on ka energeetikaosakond, ilma selleta ei ole tehase energiaga varustamine mõeldav. Automatiseerimise eesmärgil juurutatakse paljudes tehastes massiliselt elektronseadmeid. Nende teenindamiseks vajalikud elektroonika spetsialistid puuduvad paljudes Eesti NSV tehastes, rääkimata elektroonikainsenerist või elektroonikaosakonnast. Ometi on elektroonikaseadmete töökindlus veel palju madalam kui tööpinkidel ja energeetikasead-

moodustab USA-s tehnilise elektroonika inseneride arv 25% tööstustes rakendatud inseneride koguarvust. Tehnilise elektroonika insenerid jagunevad omavahel suhtega 1 automaatik 4 tööstuselektroonika kohta.) Ülaltoodud suhe on otsustavalt ebapiisav. Automaatik lahendab automatiseerimisülesande paberil — annab üldise lahenduse skeemi, näitab ära mõõtmise ja reguleerimise viisid ja üksikute plokkide karakteristikud. Skeemi elluviimine — vastavate seadmete hankimine või väljatöötamine, montaaž, häälestamine ja töökorras hoidmine on aga tööstuselektroonikute ülesanne. Senikaua kui meil ei ole selgusele jõutud elektroonikute osast tootmisprotsesside automatiseerimisel, jäävad automatiseerimise plaanid paberile.

Paljude teadusharude eksperimendialsetes teaduslikes uurimistöödes kasutatakse elektroonset mõõtmismeetodeid ja elektronseadmeid. See

küllaltki algelisel tasemel. Suuremahuliste probleemide lahendamisel kasutatakse mitmete teadusharude esindajatest koosnevaid grupe. Töö käigus rakendatakse laialdaselt elektronseadmeid, kuid tihti puudub selles grupis kvalifitseeritud elektroonik. Siis valitakse mõõtmismeetodid ja mõõtmisaparatuur juhuslikult ja mõõteandmed esitatakse ilma võimalikkude vigade analüüsita. Näiteks püütakse mitmetes teadusharudes iseloomustada uuritava ainet tema elektriliste omaduste kaudu. Viimaste mõõtmiseks on peaaegu eranditult kasutatud vahelduvvoolusilda, ilma selle sobivuse analüüsita. Ajakirjades leidub artikleid, milles on esitatud mõõteandmeid ainetes mitmesuguste elektriliste omaduste kohta. Kui kontrollida esitatud mõõteandmete töönaosust elektrotehnika teoreetiliste aluste valemite järgi, siis selgub, et mõõteandmete vead ulatuvad tuhandetesse ja miljonitesse protsentidesse!

Filmid, arutelud, näitused

tema film-eksperimenti «Granaatõuna värv» läbiivaatus. Alanud semestril on kavas läbi viia 18 õhtut. Oietil algas hooaja teine pool 14. ja 15. I läbiiviitud komöödia- ja selgufilmide programmidega. 8. II toimus teistkordne kohtumine režissöör Kalju Komissaroviga, tema filmi «Metskapten» läbiivaatus ja arutelu. Reedel, 18. II kell 19.00 ja laupäeval, 19. II kell 15.30 toimuvad filmikunsti ajaloole pühendatud õhtud. Teisipäeval, 29. II kell 19.00 on kavas kaasaja filmikunstile pühendatud programm. Reedel, 17. III kell 19.00 ja laupäeval, 18. III kell 17.00 toimuvad filmikunsti ajaloole pühendatud õhtud. Teisipäeval, 21. III kell 19.00 on kavas programmi kaasaja filmikunstist. Teisipäeval, 28. III kell 19.00 jätkub sari «50 aastat Nõukogude Liidu moodustamisest». Kavas on nõukogude filmiklassika. Teisipäeval, 4. IV kell 19.00 on kavas sarjas «50 aastat Nõukogude Liidu moodustamisest» kohtumine filmilooajatega. Reedel, 14. IV kell 19.00 ja laupäeval, 15. IV kell 17.00 on kavas järjekordsed filmikunsti ajaloole pühendatud õhtud. Teisipäeval, 25. IV kell 19.00 jätkub kaasaja filmikunsti tutvustav sari. Teisipäeval, 18. IV kell 19.00 on jälle kavas sarjas «50 aastat

Nõukogude Liidu moodustamisest» nõukogude filmiklassikat. Reedel, 12. V kell 19.00 ja laupäeval, 13. V kell 17.00 on plaanis läbi viia filmikunsti ajaloole pühendatud õhtud. Teisipäeval, 23. V kell 19.00 toimuks viimane hooaja õhtu. Nagu näete, puuduvad programmis filmide nimetused. Kurb praktika on meile selgeks teinud, et filme pole mõtet loetleda. Niikui esineb õige mitmetel (meist sõltumatutel) põhjustel muudatusi, ümberpaigutusi (ka aegade osas). Seepärast tuleks seda kava võtta kui suunaviita, mitte rohkemat. Semestri algul on kavas läbi viia aruteluõhtu, millele tuleksid vaagimisele mõeldud semestri plussid ja miinused. Filmikirjanduse väljapaneku kavatseneme teha 29. II õhtul. Mustamäe lugemissaalis on avatud filmialase kirjanduse nurk. Kohtumine filmireklaami-alal töötajatega on kavas 21. III õhtul. Ootame klubisse huvitavaid filmilooajaid ja vestlejaid. «Tallinna Polütehnikus» on plaanis avaldada sari kirjutisi, mis oleksid pühendatud nõukogude paljurahuuselise filmikunstile. Sellised oleksid lühidalt TPI filmiklubi plaanid 1972. a. esimesel poolel.

T. MERISALU, TPI filmiklubi aseesimees

1971. a. sügisel alustas TPI-s tööd kujutava kunsti rahvaülikool. Esimene semester, mis koosnes kuneist loengust, on seljataga. 17. veebruaril toimub teise semestri esimene loeng teemal «Renessansikunst». Lektoriks on Tallinna Riikliku Kunstiinstituudi õppejõud dotsent L. Soonpää. Loeng algab kell 17.00 ruumis AI-202. Eeloleva semestri jooksul kuulatakse veel ettekandeid hollandi ja flaami 17. sajandi kunstist, jaapani kunstist iidsetest aegadest kuni tänapäevani, kaasajausimatest Lääne-Euroopa kunstinahtustest. Semestri lõpul esinevad ENSV kunstnikud, kes räägivad rahvademokraatiamaade kunstist.

TPI kujutava kunsti rahvaülikooli abonemente saab pikendada 1.–15. veebruarini 1972. a., tuba A III—208. Samas võetakse vastu üksikutele vabanenud kohtadele ka uusi kuulajaid.

TPI parima ateismitundja konkursi I voorus nuputas 697 esimese kursuse tudengit. Neist 70 paremat said õiguse jõuda proovida veel teises voorus, kuhu lisandusid ka eelmiste aastate analoogiliste konkursside laureaadiid.

Teine voor toimus 1971. a. tavallisest varem — juba 21. detsembril, mis tõi kokku senisest arvukamalt osavõtjaid.

Pärast esimest ringi, kus võis vastamisel kasutada konsepti abi, olid esirinnas:

1. Peeter Plakk (LE-11) — 41 punkti;
2. Al-der Vaabel (TI-11) — 39 punkti;
3. Aarne Timm (TM-11) — 34 punkti;
- 4.–5. Raivo Post (TE-11) — 33 punkti ja Erik Terk (TP-31) — 33 punkti.

Erik Terk — II vooru võitja

Teise (abivahenditeta) ringi aga lõpetasid kõige paremini:

1. Erik Terk — 41,5 punkti;
2. Noole Ellmann (KO-11) — 39 punkti;
3. Al-der Vaabel — 35 punkti;
4. Pilvi Kangro (AO-11) — 33 punkti;
5. Aarne Timm — 32 punkti.

Kokkuvõttes jäid esimesed viis esimesteks, kuid nende omavaheline järjestus muutus. Suurepärase esinemine teises ringis tõstis esikohale mõeldud aastate laureaadiidest ainsana taas võistlema tulnud TP-31 üliõpilase Erik Tergi. Veni, vidi, vici — ütelnuksid vanad roomlased.

Väga ühtlaselt esinenud Al-der Vaabel (TI-11) jäi napilt-napilt teiseks. Teises ringis 6.—7. kohta jaganud Peeter Plakk (LE-11) langes kolmandale kohale.

Päris segi löi teine ring esikümne teise poole, kuhu eelviimaseks kohalt (!) tõusis Noole Ellmann, 18. kohalt ja 14.—16. koha jagamiselt Pilvi Kangro ning Ilmar Vähk.

Selle aasta laureaadiid oma vaheline järjestus pärast konkursi teist vooru on järgmine:

1. Erik Terk (TP-31) — 74,5 punkti;
2. Al-der Vaabel (TI-11) — 74 punkti;
3. Peeter Plakk

- (LE-11) — 71 punkti;
4. Arne Timm (TM-11) — 66 punkti;
5. Raivo Post (TE-11) — 62 punkti;
6. Pilvi Kangro (AO-11) — 59 punkti;
7. Noole Ellmann (KO-11) — 58 punkti;
8. Arvo Soosalu (TM-11) — 58 punkti;
9. Ilmar Vähk (AO-11) — 55 punkti;
10. Mare Rästas (LS-11) — 54,5 punkti.

Nende hulgas selgub maitse TPI selle aasta parim ateismitundja. Võitja kindlakstegetemisel lähevad arvesse ÜTÜ ateismitulustööd, loengud, esinemised konverentsidel ja trükisõnas.

Täname kõiki, kes konkursist osa võtsid ja soovime kõigile laureaadiidele edasist edu!

Konkursi žürii.

„VEEL VÕIN ISE OLLA LUMEVAIP...“

Minu kahekümne kolmas sügis. Toomele jõudes valin Baeri läheduses kuivema pingi, istun suutsetama. Malmhall on taevas. Kollane, silmi sööbivalt kollane on lehevaip. Raaglikud tüved, niiske vaikus. Mäe all, mootorite vingus saavad inimesed. Liikumine, millest mina hetkeks eemaldunud. Ja oleks nagu mingid fin de siècle nähtused. Millegi eelaimdus? Või lihtsalt närvide pinge, linlik eluviis.

UPUTUS

Olen tavapärast lõbus, pika-juukseline sell. Kas peaksin ma just praegu millegi pärast muretsema? Mitte eriti, lihtsalt sügis teeb nukraks. Ei vallata ju teadust tervikuna; mis resoneerima hakkab, ilmub nähtavale, kujundab meeleolu. Nüüd siis isa surm. Kuidas oli tema, olid asjad ja inimesed mu ümber üheteistkümnelt aastat eest. Ürgvana mälestus.

Ta oli siis juba raskesti haige aga ikka lootis — lootis, et saab ka uue raha eest juua. Just nii ta ütles ja meil emaga hakkas öudne seda kuuldes. Siis tuli uputus, isa senistele töödele lisandus raske kopsupõletik ja ta suri kaks kuud enne rahareformi. Tema suurematest soovidest polnud ilal midagi täinud.

Me ei elanud just jõukalt ja isa matustel oli vähe rahvast.

Praegu meenutab see kõik mulle vana ja katkendlikku must-valget filmi. Aga ma tahan seda mõnikord vaadata: Linna merepoolseim, kitsas ja kõverik tänav. Hallikassinine puumaja. Maja ees paari kivi-uiske, laiune heinamaariba, siis tihe roostik ja umbunud lahesopid. Meri, mõrravaiale kriipsukesed, paadimootorite podin.

Sügistormide aegu tuli merevesi lausa trepi ette, tihtipeale uppisid keldris kartulid, lagunesid katted moosipurkidelt. Inimesed lobistasid siis kummikutega mööda öue ja vandusid, kuni lõppeks tüul pöördus või väiksemaks jäi.

Sel sügisel kestis tuulemõll kaks päeva. Juba esimesel päeval voolas vesi kõikidesse keldritesse, lammutas puuriidid ja viimased juurviljapeenrad. Kesklinnast tulid säarikutes asjamehed, vangutasid päid ja arvasid, et küll see tüul järele jääb. Aga ei jäänud, kollakas-hallid lained sööstisid üha võimsamalt linnale peale, uputasid terve kvartali.

Hiljalt hakkas tuli laes vilkuma ja lõpuks kadus vool juhtmeist. Maja vappus tuule käes, oli pime, külm ja niiske. Isa tükis oma töötoas kaste otsas, ta oli tavapärast purjus ja emaga tülis. Peale keskööd saabus tormihari. Ema äratas mind üles, sest toas oli juba poole sääreni vett. Ükse vahelt ja pörandpragu-dest voolas seda järjest juurde. Tõstisime väärtuslikumad asjad

kapi otsa või aknalaudadele, jäime ootama, mis edasi saab. Siis korraga meenus meile töö-tuba. Äratasin isa, ta kääris püksisääred üles, kobis natuke ja hakkas äärmise rahulikkusega tegutsema. Tõstis remondiks saadud raadio veest välja, kalas tühjaks ja pani aknalauale. Nii toimis ta kõigi oma mõtte-riistade, juhtmekeerade ja muu koliga. Et paljud asjad juba lootusetult rikutud olid, seda võis üksnes ta valulistest kulumortutustest aimata.

Saanud tööga valmis, sumas tagasi länguvajunud tare juurde, rontis isale õlgade peale ja sosistas talle, et kui saab suureks, ehitab metsa äärde väikese maja. Mille lubatud korstnast nii nagu kodutarestki suits kõrgele, taevasse tõuseb. Küll siis oli hea olla!

ta riivli juurde ja otsis tagavara-seast vajaliku veinipudeli. Istusime siis kahekesi kastivirna otsas, isa kõhis ja jõi, mina mõtlesin, et väljas ulatuks vesi kaelani ja lained lööksid kõrgele üle pea...

Äkki jäi isa pilk ühte toa-nurka pidama ja pudel ta käes jõnksatas sihitult. Taipasin, et seal nurgas oli vee alla jäänud isa roheline kast. Kast raamatute ja paberitega, milliseid mina oma nooruse tõttu ilalgi puutuda ei tohtinud. Vähemalt ühe öö nädala jooksul veetis isa selle kastiga tegeldes, võisin isegi arvata, et ta kirjutab mingisugust raamatut. Nüüd oli see kast siis vee all, isa ei vaevunud teda väljagi tõstma, oli selge, mis neist pabereist saanud. Siiski, milline hulk tööd korraga hukas! Vahel näis isa alatine rahulikkus mulle lihtsalt väljakannatamatu. Kuidas võis ta ümbruse ja inimese hädade vastu nii leplik ja ükskõikne olla? Võimaldas talle seda ta kõrtsifilosoofia?

Roheline kast jäi sinna, kust ta oli.

Varahommikul tüul nõrgenes ja pöördus itta. Vesi alaneks lausa silmnähtavalt, pikemaks ajaks jäid maha suured lombid ja kõntsakord.

Meie mööbel riknes, tapeedid koorusid seintelt, majja tulid hallid, pehmed niiskuseputukad. See kõik tuli hiljem.

Aga tormi ajal oli üks vana-eideke ära uppunud. Kõõki minnes ei pannud ta üleskerkinud keldriluuki tähele ja vajuks pöranda alla.

Minu isa suri mõni päev hiljem, ta ei kavatsenuki haigusega võidelda. Mulle jättis ta oma roheline kasti. Avasin selle kohe.

Schopenhaueri, Nietzsche, Speegleri raamatud, üks tühi, paks kaustik — muud kasti ei olnudki.

Polnud meil siis aega ega tähtmist isa vanu raamatuid hoida. Läksid hallitama ja said minema visatud. Kaustik on küll veel alles.

Imelik mõte käib teinekord läbi pea. Kümmeaastat hiljem seda kasti avades oleks kaustiku vist täis kirjutatuna leidnud. Nüüd aga jääbki ta tühjaks.

RIHO MESILANE,
veterinaaria V k.

OMAMAJA

Üle nurmenukkude, üle kopli-kraavide, üle pori ja lõikeheinade astudes leidis väike pois klotsihunniku ja ehitas sellest maja. Majal olid aknad, oli uks ja vineeritükist korstengi oli tal, kuid suitsu sealt ei tõusnud. Siis jooksis pois üle nurmenukkude tagasi länguvajunud tare juurde, rontis isale õlgade peale ja sosistas talle, et kui saab suureks, ehitab metsa äärde väikese maja. Mille lubatud korstnast nii nagu kodutarestki suits kõrgele, taevasse tõuseb. Küll siis oli hea olla!

Veel, veel võin naerda vahaküpset rukist ja panna ta päid vangutama. Veel võin ise olla lumevaip või tallata väikesi jäljekesi sellele, otsides oma eliitorast talveunest. Aga kui mu künnivaost üldse oras ei kasva? Mis saab minust siis, kas ekslevad jäljed jäävad vaid lumele?

Üle asfalttänavate, üle kõnniteede, üle tolmu ja langenud lehtede sammudes vaatas ehitaja suuri tellinguid ning meenutas klotsidest maja. Majal olid aknad, oli uks ja vineeritükist korstengi oli tal, radiaatoreid polnud. Nüüd läks ta tehaste korstnaid jälgides kõrgete antennidega maja juurde, võttis poja õlgade peale ja jutustas tarest, kus oleks veel hea olla

ANNE KATTEL
agronoomia II k.

Kui ma nägin sammaldunud treppi, nõgeseid ja aknaid, mille klaasid katki, siis ma hüüda tahtsin neid kes siit korra läksid, aga pisarad mu sõnad kurku matsid. Kambri nurga nikerdatud kapi, ahjuroop ja roostetanud aida-võti. Igal sammul kääksub laud — ma olen üks — ainult aiataibas kõigub mõlkiis liipsiki!

Sügise närvid

Pilveplekid — sinihalli pori tükid kõigelt taustaks kulunud kollane päikeselina. Mustjaspruunilt surutud latvade vastu neid tahravas tahmane madu. Lumistes võrades tarbete mõtteta lipendab pooduid rublakarva pruunid tõvearmid nõos melanhoosel hommikul. Sile — napp liürika. Täna kui lõppenud prints kõlkumas kohal sinava palaka. Halvava paažina veeretab tüul kadunud suve hüübinud verd surnu silmile raugelt kui õnnistus

lendlevad helbed. Kui rahustav rohi huugaval laubal suretab valu see lend Varane lumi õösel tuli.

Baudelaire'i «Raibet» lugedes

Tuuletusest palavusest põõsa alt luuravad määrivad higliõhnad esimesed sumisevast parvest laskuvad sinna kus väreleb rinnas haljast terasest lõikehein — sule mu silmad

ARNO LÕO,
metsanduse I k.

NAINE, KEDA MA ARMASTAN

Nii ma nüüd siis istun. Selle asemel, et trükikotta lipata. Ptüli, mitte lipata, vaid minna. Minna, üsna tasakaaluka sam-muga. Kuidas ma vihkan täna-val rabelejaid! Ringvaates nägin moskvalasi sebitamas. Mul võtaks see kümne minutiga elu-isu ära.

Oot-oot, mis filmi ees see ringvaade oli? Mingi tühine jama vist. Kusagilt Aasiast.

Kaks... seitse... üks... kaks. Need pikad toonid.

Veel aastat paar, siis saab lihtsamalt läbi. Ei mingeid liinibusse, aja ainult auto garaazist välja. Seda panipaika peaks vist hakkama juba praegu soetama, oleks ehk lootust siia poole jõe saada. Korteri ja garaazi vahet-kõndimine pole kuigi mugav, kui teine teises linna otsas. Veel mõni aastake...

Telefon on üsna enesekindel. Väike roheline karbike, läikiv küll, aga kuidagi laialivalguv. Maolab riulimurgal. Roheline kann. Vaat need vanad, nendel polnud vigagi. Aina vänta. Sein-al küllalt soliidne. Ja ükski mees sulle vastamata ei jätnud, kui juba telefon toas. Helista-mine tegi rõõmu. Praegu aga on mind need valeühendused ja alalised heatahtlike ühis-

elamuasukate ootamised ära tüüdanud. Usun, et toru võtab vist iga kuues-seitsmes. Teised ei märkagi helinat. Kolman-dad irvitavad samasuguse karbi poole. Konn.

On pool kolm. Ilme hakkab hiljemalt tunni pärast korrek-tuuri lugemist lõpetama. Ja kes lubas teda täna abistada? Mina. Mina, kes ma istun mugavas tugitoolis kolmandal korrusel. Korteri seitsmeteist, kui see teile huvi pakub. Istun, lõon aega surnuks. Väga nõmedal viisil, käes atribuut, mida telefoni-toruks kutsutakse. Üldiselt on see riistapuu väga mugav, kõik otsekui inimese jaoks loodud. Alumine pool läheb suu juurde ja sinna saab kõnele. Ülevallt kuuled oodatut häält. Otse kõrva. Selle poolest on konstruktsioon õnnestunud. Aga see on ka kõik.

Ilme võib praegu mu Saksa DV küljega kurja vaeva näha. Mul on seal nimi nimes kinni. Ja mitte ainult sakslased, vaid kõik, keda reisil kohtasin. Muid-ugi liialdan pisut, jõuab siis igast kupekaaslasest kirjutada.

Kupekaaslatega mul vedas, kui aus olla. Kõige enam kart-sin mõne omasugusega punti sattuda. Nii poleks hetkekski rahu, ikka vajab tal mõni proble-em arutamist. Jaga siis maid ning rahvaid, nagu Peep ütleb.

Peep on nimelt mu parim sõber. Ajakirjanik nagu minagi. Tänu talle sain ka Marjaga tuttavaks. Peep pidi nimelt tudengite omavalitsusest väi-kese tüki tegema. Paluti lah-kesti kaheksa neljandasse. Komandant olevat soovitanud, et väga hoolas toakollektiiv ja need teised sõnad ka. Mida sa hing veel tahta oskad, toatais aktiviste ühe hoobiga.

Pärast ütles mulle, et üks ole-vat täiesti kena. Temale küll pisut pikk, aga mulle võiks sobida. Väga hea. Marja.

Huvitav, kas keskjaamas on palju tööd? Mina nende ase-mel hakkaksin selliste kannat-like klientidega, nagu ma ise olen, veidike vestlema. Et oota-jail pisut aega kergemaks teha. Ja lihtsalt niisama puhuda. Tagaplaanil võib heliseda vin-gutav toon. Sellisel juhul, palun.

Ma kujutan ette, kuidas Ilme nende Poola nimede kallal hi-gistada võib. Saksa keelt ta oskab, sellega saab siis asjad ühele poole. Pidin ma üldse paluma toimetajal seda lehe-külge nii kärmelt sisse panna. Viiskümmend on viiskümmend ka siis, kui ta mõne nädala pä-rast kätte saan. Jumala pärast, ainult mitte ühelistes ja kolme-listes nagu viimase palga. Kas-sapidaja oli pahane ja raha-saaja marus, teha aga polnud midagi, pangas paremaid raha-pakke nikak net. Arusaadav, et isegi selles majas võib ülelinna-lisel palgapäeval lõpuks money otsa saada, aga õnnelt küll, et need jäägid just toimetusse sattusid.

Ma vist ütlesin, et toru võtab iga kuues-seitsmes. Pisut üle pakkusin. Pigem üks paartist tosinast. Et üsu, et selle neetud ootamise ajal vaid kuus nimest

(järg 4. lk.)

DDU-
TEHNİK 3

Kolmapäeval, 9. veebruaril 1972
Nr. 2 (657)

A-le

Su vaikne naer nüüd läheb
Su juustele hullama...
Naerutähted kui tähed
Seal säravad kullana...

Äärelinn õhtul
Väärivate värvate
haukuvate hundikoerte
kaalukate garaazide
korrallike kodanike
magav maailm...

Hetk

liiv on ju lõhnad mis mänglevad
mändidel metsas ning nüüd
kohin tuleb merest ja änglevad
mõtted üll rauast neil rüüd...

TIIT MERENÄKK,
agronoomia IV k.

NAINE, KEDA MA ARMASTAN

sinna suurde telliskivimügarikku sisenes. Sellesse, mida nad ise intriiks kutsuvad. Mulle ei meeldi see sõna. Täpselt samuti nagu majagi. Ja mitte sellepärast, et Marjat on raske telefonite saada. Lihtsalt armastan rahu ja korda. Ise pole päevagi ühiselamus elanud. Alles siis loen status quo õigeks, kui ka Marja seal ära on. Näiteks siin. Siis kulaks telefon viis korda vähem. Ehkki asi pole telefonis. Noh, ajas just ka otseselt mitte, kui kokkutepe ilmega välja arvata.

Tema vaeseke ilmselt ikkagi dešifreerib, et kõik kc-d ja z-d õiges järjekorras asuksid. Ei tea, mil ime viisil ma masinakirjateksti enda kätte rabsasin. Kusagil lihtsalt jäi pihku. Nüüd on ilmel kümme korda enam tegemist.

Muidugi võiks ta kenasti toimetuses istuda. Sigaret sõrmede vahel ja kohvitassike ees. Ütleksin talle, et mingi trükikotta, saab ülejäänud materjalid juba enne minu tulekut üle anda.

Vahel aga teatavasti juhtub, et mõni trükikoda ajutiselt remonti läheb või lihtsalt kinni pannakse. Nüüd on ilme selle asemel, et alumisele korrusele laskuda, hoopistükki Rohumäe rajoonis.

Ma lihtsalt pean Marjat kohe

kuulma, saage palun ometi aru ja võtke toru. Olin kaks päeva pealinnas komanderingus. Sellepärast olengi kannatamatu.

Mis Poolasse puutub, siis tuln seal kaks kuud tagasi, õieti küll SDV-st, kui lühidalt läbi ajada. Käisin kirjasõbral külas. Aga kust ikka materjali saab, kui ise ei muretse? Nüüd anti võimalus, homme terve lehekülge kahe sotsialismiaa kohta sees. Muidugi oleks korrektoori ammu tehtud, aga üks külg kukkus numbrist hoopistükki välja, teised, mis juba kokku pandud, polnud temaatikalt vastavad. Siis tuligi toimetajale mu pealetükkiv pakkumine meelde. Lubasin ise korrektoori lugeda. Ilme soostus mind aitamata. Nüüd ta siis aitab. Ilma minuta külg aga on homme siiski sees, paras annus uudiseid, head juttu ja ideoloogiat. Nagu väikesele reisiülevaatele kohane.

Ilal ei või kindel olla, et see, kes seal valveruumis (küll on tühjal toal imelik nimi!) kunagi telefonihargi raskusest vabastab, mingiks irvhambaks ei osutu. Sellisel juhul peab ta mulle pika loengu marjast, peatab mõne mõduva tuttava

ja räägib ka sellele, ise torusse itsitades. Selliseid juhtumisi on ette tulnud, kui see teile huvi pakub. Siis ma piirdun lausega: «Ka mari, kui soovite, aga ikkagi minu oma. Millal soovin, sellal ka nopin.» Ja katkestan kõne. Pool tundi raksuga vastu maad visatud ja ikka tuleb kahe bussiga selle kauge kivikolossi poole teele asuda. Aga vaadake, Marja võib minupooll hommikul otse loengutele minna, vastupidine asi pole hästi mõeldavgi, ammuks siis veel teostatav.

Nojah, kaaslaseks sain endale abielupaari, küllalt sümptaatse noored inimesed. Neljas koht jäi vabaks. Ei mingeid pealetungivaid intelligente.

Oleksin arvanud, et nad on pulmareisil. Kui see reisimine väheke lihtsam oleks. Ealt minuvaned, käitumiselt noored armastajad. Selliste paaride nägemine tekitab minus alati tunde, et kui see toredus ja silmatorkav reserveeritus kõigi ja kõige muu suhtes kord väheneb, hakkab, siis vist hirmsa tempoga. Raks ja enam pole. Mida hakkavad nad siis peale?

Mehe nimi oli Vassil. Valgevenelane. Kui ta abikaasa ma-

gama heitis, oli mees heameelega nõus veel paar partiid malet mängima. Tassin seda kuuekümneneljaruudulist lauda igal reisil kaasa. Kui saan mõne malenurga kätte, püüan kahe käiguga matti anda. Parem on muidugi päris algusest pihta hakata. Ainult sellisel juhul peab vastaskujukesi keegi teine juhtima. Vassil või mõni muu. Üksi kahel rindel rabelda pole kuigi põnev.

Kõige huvitavam on sealjuures, et ega ma suurt mängida oska. Sellest hoolimata juhtun mõnikord võitma. Luban enesele alati öelda, et maletajat minust küll pole. Aga katsuge mu kutsetööd puudutada. Nii on lood, kui see teile huvi pakub.

Telefoni sain kaks, kolm, jah, kolm aastat tagasi. Mõelda ainult, kui palju ma selle aja jooksul toru kõrva vastu surunud olen. Aga kui need varasemad automaadid või putka ukse taga istumised juurde liita? Hea vähemalt, et meil kõne niipea ära ei katke, kui kolm minutit täis saab. Muidu oleks mul paki sigarette raha päevas kõnelemiseks tarvis kulunud. Sigaretid vist ikka maksavad

kolmkümmend kopikat? «Ekst-rat» mõtlen. Mina nimelt suitsumees pole, kui see teile huvi pakub.

Mu jumal, ikka need igavad pikad toonid.

Nii et kupeeakaaslastega jäin rahule. Ja peale selle sain Varsavis kuueks tunniks liikumatule pinnale astuda. Mõtlen pinda, millel seisán. Mis astronoomias täpselt planeetide kohta räägitakse, see ei puutu antud juhul asjasse.

Mahaminek oleks üsna asjatu olnud, kui isegi suveniiride tarvis raha poleks leidunud. Aga puhvetipidaja, hea inime-ne, vahetas. Nii läksingi linna vaatama. Esmajoones Kultuuripaleed. Pärast seda astusin väikesesse restorani sisse. Need kaks kohta ongi põhiliselt meelde jäänud. Tõsi, tagasiteel õn-nestus tervelt kaks päeva Poolamaa pealinnas kolada.

Tunnen end masinana, kes peab täitma tujukaid soove. Neid avaldab mu roheline kann. Ent kord omandan minagi hinge. Ja lasen toru hargile. Eritise kolinata. Kolinata. Aga... Mu jumal, see oli hea mürit. Vean kühla, et käis seitsmeteistkümmenda korteri uks. Võti on aga ainult peremehe ning Marjal. Mina istun juba tunni ringis oma toolis. Arvake, kes tuli. ANTS KAASIK, veterinaaria V k.

KUNAS SOE JA KUNAS SOOJUS?

OS-is ja «Keemia sõnastikus» esinevate soojus-sõnade arutelu on toodud allpool. Väärrib tähelepanu, et nimisõna soe pealõigega ei esine nominatiivis. Erandiks on erisoe-taolised sõnad. Sõnaga erisoe me teatavasti ei tühista mingit erist sooja liiki, vaid sooja erihulka. Eri on siin lühend sõnast erine (spetsiifiline, venek. udelnoõi, mitte eriline, venek. osobõi), s. o. põhiühikutele taandatud (antud juhtumil kraadile ja kg'le). Täpsem väljend oleks siin erine soojahulk. Meie keel, samuti kui paljud teisedki, kasutab aga sageli esinevate mõistete puhul asja nimetust ka selle mõõdu tähenduses. Lehmahein tähendas nii looma talvist sõdaheina kui ka selle puhtalt talviselt kuus koormat). Samuti talvemesi. Sõnaki nagu pikkus, laius, kõrgus tähendavad nii omadust kui selle arvulist mõõtu — pikkusühikute arvu. Nii võime ka segadust kartmata erise soojahulga asemel kasutada lühiväljendit erisoe, samuti ka moolsoe, aurumissoe jne. OS-is esinevad soojus-sõnad, kus soojus peab asenduma soojaga.

OS lk. 620, sõnade järjekord muutmata.

Soojabilanss, -juhtivus, -kiirgus, -mahtuvus; -elektrijaam, -elektritentraal — nende asemel on õigem ja täpsem kasutada auru- ja elektrijaam, nagu see tavaliselt ka mõeldud on. Diisielektrijaama ei nimetata tavaliselt teisi. Soojamajandus, -mahtuvus; -masin — selle asemel on jällegi parem aurumasin või ka sisepõlemismootor.

Soojaenergeetika, -energia, -hulk, -pump, -nähtus (vastavalt mõistetele ka soojus-, kuumus-, temperatuuri- jne. — nähtus). Soojajuht, -tehnikatehnik (kui on mõeldud soojaenergeetikat; toodete kuumtöötlamise puhul ka kuumustehnika ja kuumustehnika). Soojajalaator, -isolatsioon. Kui on mõeldud soojapidavust, siis on parem öelda soojustus. Kui aga on mõeldud kaitset kõrge kuumuse eest, siis — kuumuskaitse (mootoril, triikraual...). Soojajuhtivus. Mittetatsionaarse soojavoolu puhul ka temperatuurijuhtivus (Fourier' kvotsient termofusivsus).

Soojajoujaam — parem jällegi öelda täpselt aurujoujaam, aatomjoujaam, diiseljoujaam.

Soojajoumasin — sama lugu. Soojakadu. Kuigi soe kui energia ei teki ega kao, võib ta kaduda antud esemelt. Karmast kaotatud väits ei kao maailmast.

Soojusliikumine (aatomite ja molekulide võnkumine ilma, et sellega kaasneks energia ülekandumine, s. o. soojavool — foononite, foononite ja elektronide vool). Et soojusliikumine toimub ka külmuses ja kestab kuni kestab temperatuur — absoluutse nullini — siis on parem kasutada terminit või temperatuuriliikumine. Soojuspaismine — sama lugu.

Soojuslik — oleneb tähendusest: võib olla ka temperatuuri-, termo- või sooja-.

Soojusrežiim — kui on tegemist elamuga, laudaga jne. Külmhoones — külmusrežiim. Küttekolde, aurukatlas — kuumusrežiim. Kui iseloomustavaks parameetrik on toode av soojahulk (katlamajas) ka soojarežiim, külmhoones külmarežiim.

Keemia sõnastik lk. 187, 188. Soojaühik (Joule, cal), sooja-kiirgus.

Soojusrelee (konditsioneerimisseadmel), kuumusrelee (triikraual, mootoril, tulekahju alarmseadmel), soojamajandusbilanss, -vool teplovoi ekvivalentenergia...

lent = soojaenergia samaväärus, ekvivalentsus (inglisk. is equivalent õige tõlge on samaväärne, mitte on ekvivalent).

Teplovoi efekt = temperatuuri, soojuse, kuumuse jne. toime, aga ka soojatoime, soojaefekt, kümatoime jne., samuti kui on kirjas soojaefekt.

Tep'ovõde'eniye = soojaeritus. Soojamahtuvus.

Tep'oi'polzovanie = sooja tarbimine, soojaenergia kasutamine, temperatuurpinge, termopinge.

Tep'onepronit'a'emostj — halb sõna. looduses seda pole, kuidani vastab soojaridavus.

Soojakandja, -vahetus, -vahendaja, -vahetur.

Teploobrazovanie — soe kui energia ei teki ega kao, soojus teeb mõemati; järelkult saab tähendada soojuse teket.

Soojaväljatus, -ülekanne, -kadu, -tootlikkus.

Teplostoikostj — enamasti kuumuskindlus, kuumakindlus, teplota kui omadus, o'akord = soojus. Tep'ota kui materia = soe, soojahulk, soojavool, soojaenergia...

Parimad võimlemises

Kehalise kasvatus kateedris on üheks massilisemaks ürituseks I ja II kursuse õpperühmade vaheline võimlemisvõistlus.

1971. a. detsembris võitis sellest võitlusest osa rekordiline arv võistlejaid — 1020! (603 naist ja 417 meest).

Võistkondlikus arvestuses (4 parima võistleja tulemused) olid tagajärjed järgmised:

Naisüliõpilased	
I kursus	
1. koht	TL-11 150,8 punkti.
2. koht	MÖ-11 147,4 punkti.
3. koht	TI-11 146,4 punkti.
4. koht	KO-11 145,9 punkti.
5. koht	KP-11 142,7 punkti.
6. koht	E-17 142,5 punkti.
7. koht	E-15 142,3 punkti.
8. koht	LR-17 141,7 punkti.
9. koht	LA-17 141,0 punkti.
10. koht	E-19 140,7 punkti.

II kursus	
1. koht	AT-37 151,7 punkti.
2. koht	TI-31 148,1 punkti.
3. koht	TM-37 146,0 punkti.
4. koht	TE-31 144,8 punkti.
5. koht	E-37 144,0 punkti.
6. koht	TE-37 143,8 punkti.
7. koht	LM-37 142,9 punkti.
8. koht	LA-37 142,7 punkti.
9. koht	KA-37 141,2 punkti.
10. koht	AJ-37 140,5 punkti.

Individaalne paremusjärjestus	
I kursus	
1. Marja Hernits, AJ-11	39,6 p.
2. Riina Puntso KO-11	39,0 p.
3.—4. Liina Kalda, MÖ-11	38,9 p.
3.—4. Larissa Verjaškina, TP-17	38,9 p.

RAAMATUKOGU TEATED

Seoses raamatukoguhoone valmimisega Mustamäel kolib TPI raamatukogu lugemissaal, bibliograafiaosakond ja osaliselt abonement Mustamäele.

Lai t. 5 töötavate osakondade lahtiolekuajad muutuvad. Lugemissaal Lai t. 5 on alates 7. veebruarist 1972. a. suletud.

Abonement Lai t. 5 on avatud alates 7. veebruarist 1972. a.:

teisipäeval	kolmapäeval	neljapäeval	reedel	laupäeval	— 11.00—17.00
-------------	-------------	-------------	--------	-----------	---------------

II kursus	
1.—2. Natalja Stolnikova AT-37	39,5 p.
1.—2. Daisy Froš TP-31	39,5 p.
3. Galina Gutman MM-37	39,1 p

Meesüliõpilased	
I kursus	
1. koht	MM-18 146,8 punkti.
2. koht	LS-11 145,2 punkti.
3. koht	LT-11 145,1 punkti.
4. koht	TM-11 144,2 punkti.
5. koht	AO-17 143,2 punkti.
6. koht	AT-17 142,7 punkti.
7. koht	AJ-11 142,5 punkti.
8. koht	AA-11 142,25 punkt
9. koht	LE-11 141,7 punkti.
10. koht	LR-17 141,2 punkti.

II kursus	
1. koht	MM-37 146,5 punkti.
2. koht	AA-31 145,1 punkti.
3. koht	LA-31 140,6 punkti.
4. koht	LR-37 140,4 punkti.
5. koht	LR-31 137,9 punkti
6. koht	MP-31 137,85 punkt
7. koht	LA-37 136,1 punkti.
8. koht	AV-31 135,4 punkti.
9. koht	LT-31 134,1 punkti.
10. koht	MM-38 132,5 punkti.

Individaalne paremusjärjestus	
I kursus	
1. Harri Viik, LT-11	37,95 p.
2. Valentin Kõdi, LS-11	37,7 p
3. Leopold Veges, LS-11	37,6 p

II kursus	
1. Üllar Tammiste, TP-31	37,7 p
2. Gennadi Jakovlev, MM-37	37,4 p.
3. Andres Justi, TM-31	37,2 p.

RAAMATUKOGU TEATED

Pühapäeval ja esmaspäeval on abonement suletud.

Mustamäe ühiselarus nr. 7 lugemissaali lahtioleku ajad jäävad endiseks:

— 14.30—21.30	esmaspäeval	teisipäeval	kolmapäeval	neljapäeval	reedel	laupäeval	pühapäeval	— 10.00—17.00
---------------	-------------	-------------	-------------	-------------	--------	-----------	------------	---------------

Uues raamatukoguhoones Mustamäel avatakse aprillikuus lugemissaal vanemate kursuste üliõpilastele ja õppeõududele.

TPI RAAMATUKOGU

TPI XXIII SPARTAKIAAD

Võime teha väikese kokkuvõtte TPI XXIII SPARTAKIAADIST.

Kavas olevast 14 spordialast on seni toimunud 4 võistlust spartakiaadi raames. Juba õppeaasta alguses alustati väravapallturniiriga. Hea alguse tegi energeetikateaduskond, võites turniiri, teiseks platseerusid majanduse poisid ning kolmandaks elektrotehnika. Pead muidma paneb aga ehitusteaduskonna eemalejäämine väravapallist.

Klassikalise maaduse ja meeste võrkpalli võitis majandusteaduskond.

Siinjuures tahaks märkida, et majandusteaduskonnas on naiste ülekaal ilmne (321 meest ja 647 naist), aga rohkem meeste ala. Elektrotehnika- ja mehaanikateaduskond esinesid tagasihoidlikult.

Tõstmises õnnestus siiski elektrotehnikal esineda mehe- ja võitja esikoht, teiseks jäid majandusteaduskond ja kolmandaks ehitusteaduskond.

Õrnama soo esindajad on maha pidanud lahingud ühel alal, s. o. võrkpallis. Ka naised on majandusteaduskonnas tublid, nende esikoht oli kompromissitu.

Nelja ala kokkuvõttes juhib ülivõimsalt spartakiaadi majandusteaduskond 31 punktiga; järgnevad elektrotehnikateaduskond 19, energeetikateaduskond ja ehitusteaduskond 16, keemiateaduskond 13 ja mehaanikateaduskond 10 punktiga.

Uuel aastal on aga ees veel võistlus 10 alal, nii et võitja pole veel selgunud.

Palju jõudu ja jaksu uuel aastal!

E. KANGUR

Avaldame sügavat kaastunnet töökaaslasele Jaan Hielele KASUISA surma puhul. TPI füüsilise keemia kateeder

Vast. toimetaja kt. V. VOLT

«Таллинский политехникум». Отдел парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института.

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk t. 40/42.

MB-01254
Tellimise nr. 377